

รัตนท้าวเทพกระษัตรี

ย

(จวนเจ้าเมืองถลางบ้านเคียน)

ท้าวเทพกระษัตรีถือกำเนิดเป็นบุตรคนโตในครอบครัวท่านจอมร้างบ้านเคียน ผู้เป็นเจ้าเมืองถลางประมาณปลายกรุงศรีอยุธยา พระยาพิลลธยาชั้นผู้เป็นสามีได้เป็นเจ้าเมืองถลางในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ตั้งเมืองอยู่ที่เกาะบ้านเคียน

การค้นหาคำแห่งบ้านเรือนท้าวเทพกระษัตรี

ย ๑. จดหมายเหตุเมืองถลางได้ระบุไว้ว่า ย ย ย "ครั้นพม่ายกมาตีปากพระไควย กลับแล่นหนีมา ณ บ้าน แลคนซึ่งให้รักษาบ้านเรือนอยู่นั้นแล่นทูลบ้านเรือนเสียย ข้าของทั้งปวงเป็นอันตรราย มีคนเก็บรับเอาไปสิ้น" ([ประสิทธิ ชิดนการณ](#) และ [สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ : ๒๕๒๕:๑๓](#))

เป็นข้อความในจดหมายของท่านผู้หญิงจีนมีไปถึงพระยาราชกบิตันที่เมืองปีนัง เมื่อปี พ.ศ.๒๓๒๙ (หลังเสร็จศึกถลาง พ.ศ.๒๓๒๘ แล้ว)

เหตุการณ์ในช่วงที่ท่านผู้หญิงจีนกลับคืนมาที่บ้านในครั้งนั้น ท่านผู้หญิงจีนเล่าว่าผู้คนหนีภัยพม่าไปเกือบสิ้นย ท่านผู้หญิงจีนจึงได้รวบรวมผู้คนมาเสริมค่าย ณ บ้านตะเคียนไคว่ตันศึกพม่า (นรภัยพิจารณ, ขุน ๒๕๑๐:๑๑๖) ความสอดคล้องต่อกันดังนี้ ตำแหน่งที่บ้านท้าวเทพกระษัตรีจึงควรอยู่ที่บ้านตะเคียน

(ชาวบ้านเรียกบ้านเคียน)

ย ๒. พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ เสด็จถึงเมืองถลางตอนปลายสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อวันที่ [๒๗ เมษายน ๒๔๕๒](#) ย ทรงบันทึกไว้ว่า

"บ้านท้าวเทพกระษัตรี ยังชี้ได้ อยู่ริมวัดพระนางสร้าง" (มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ ๒๖๐๖:๙๓) ซึ่งนายคล้อยย ทองเจริญ ผู้เคยเห็นเหตุการณ์ในวันนั้น ยืนยันว่าเมื่อก่อนบริเวณวัดพระนางสร้าง มีอาณาเขตกว้างออกไปทางทิศเหนือถึงริมคลองบางใหญ่ (สมหมายย ปิ่นพุทธศิลป์ ๒๕๒๖:๒๔๒)

บ้านท้าวเทพกระษัตรีจึงควรอยู่ด้านทิศเหนือของบริเวณวัดพระนางสร้างและควรอยู่ใกล้กับคลองบางใหญ่

ย ขอความในแผ่นป้ายบ้านท้าวเทพกระษัตรีย ตามฉบับร่างของนายสมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ย ซึ่งกลุ่มผู้สนใจประวัติศาสตร์เมืองภูเก็ตย มีมติให้ความเห็นชอบแล้ว มีดังนี้

ย "หน้าเรือนแม่หม้าย มีชามค่อมัย มีหว่ากัจบาย มีต้นม่วงคล้าย มีสระหน้าบ้านย มีคูโดยรอบย มีขอบค่ายไผ่ย

คำเชิญตายายฝังกลางที่บึงบอกริเวณบ้านท้าวเทพกระษัตรี (จีน)

ย สถานที่นี้ เดิมเป็นจวนของจอมร้างบ้านเคียนย ผู้รั้งเมืองถลางในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศย

ตกมาเป็นมรดกของบุตรสาวคือท่านผู้หญิงจีน(ท้าวเทพกระษัตรี)ย ย ท่านผู้หญิงจีนได้สร้างค่ายไม้ตะเคียนไคว่ตันศึกพม่าจนพม่าแตกพ่ายไปเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๓๒๘

ย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวย รัชกาลที่ ๖ เคยเสด็จทอดพระเนตรเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๔๕๒ (ร.ศ.๑๒๘)

ย

บรรณานุกรม

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระกระษัตรีท้าวศรีสุนทรย ย [ไทยรบพม่า](#) ย พิมพ์ครั้งที่ ๕ ศิลปาบรรณาการ ๒๕๑๔, ๘๐๗ หน้า

นรภัยพิจารณ, ขุน "ประวัติท้าวเทพกระษัตรีท้าวศรีสุนทร"ย [อนุสรณ์ท้าวเทพกระษัตรี-ท้าวศรีสุนทรย](#) หน้า ๑๑๖ โรงพิมพ์สวนทองถิ่นย ๒๕๑๐ย

[ประชุมพงศาวดารย เล่ม ๒](#) [ครุสภ](#) ๒๕๐๖, ๓๓๖ หน้า

ประสิทธิย ชิดนการณ และสมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ย [จดหมายเหตุเมืองถลางย](#) ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต ๒๕๒๕, ๒๗ หน้าอัดสำเนา

พระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, [จดหมายเหตุประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้](#) ร.ศ.๑๒๘ย [ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์](#) ๒๕๐๖, ย ๒๙๐ หน้า

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ตย [แผนที่](#) (เพิ่มแผนที่และภาพ)บ้านในค่าย หอวัฒนธรรมภูเก็ต ๑ เมษายน ๒๕๑๐, ๑ หน้า

สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ เสริมรัฐเมืองภูเก็ต ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต ๒๕๒๖, ๒๙๐ หน้า

ประวัติศาสตร์ [กลางกะทู้ภูเก็ต](#)